

Devlet Kuramı 01: Birey > Toplum > Devlet

Giriş

Birey'den devlete toplumsal yapıyı incelemek ve bir araştırma çerçevesi oluşturmak amacıyla derleme yapılmıştır.

Birey (insan) olarak beynimiz nasıl çalışıyor, Genetik yapımız ve Kültürel kalıtımımız bizi nasıl etkiliyor, Çevremizi nasıl algılıyor, nasıl bilgiye dönüştürüp depoluyoruz, Edindiğimiz bilgiler nasıl kararlarımızı etkiliyor. Karar verirken nasıl düşünüyoruz, değer yargılarımız nasıl oluşuyor,

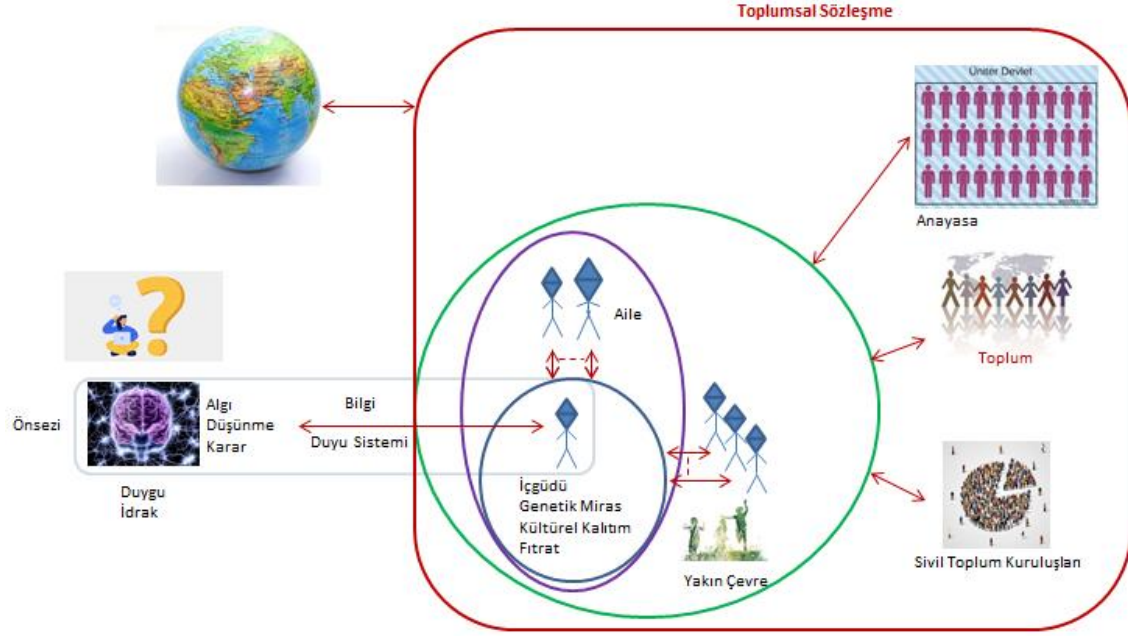
Sosyal etkileşimimiz, ihtiyaçlarımız, toplumsal yaşamımızı nasıl oluşturuyor, Toplumsal düzen, değerler nasıl oluşuyor. Kültürel kalıtımımızda örfün yeri. Toplumsal Sözleşmenin, birlikte yaşamada önemi, Sivil toplum kuruluşların sosyal yapımızdaki etkisi, Ümmet ve Biat kavramlarının sosyal yapıdaki yeri.

Toplumsal yapımızın kurumsallaşması, devlet tanımı, devlet ve hükümet farkı, Modern devlet ve devlet şekilleri

İbn-i Haldun, **devletin kökeniyle** ilgili yazılarında toplum (cemiyet) ile devleti ayrı ayrı varlıklar olarak ele alır. **Toplum**, *insanların doğa ile mücadelelerinde birbirlerine ihtiyaç duymalarından dolayı bir araya gelmelerinden oluşurken*, **devlet** *insanı hemcinslerinin saldırıları ve zulmünden korumak için oluşturulan bir şeydir. İnsanlar hemcinslerinin tacizinden korunabilmek için bir yasakçıya ihtiyaç duyar ve onun otoritesine boyun eğgerler.* Devlet de toplum gibi doğal bir şeydir, tüm insan topluluklarını kapsar, ancak bu ne Tanrı buyruğudur ne de tek tanrılı dinlere özgü bir durumdur. İbn-i Haldun, burada İslam düşünürlerinden ayrılır ve hükümdarlık ile peygamberliği karıştırdıkları için onları eleştirir. **Ehl-i kitap** olmayan kavimlerin de çok sayıda devlet kurduğunu, hatta bunların sayısının Ehl-i Kitap olanlardan çok daha fazla olduğunu söyler.

Hobbes'a göre devletin asıl amacı bireysel güvenliktir. **Erkin, toplum sözleşmesi ile tek bir elde toplanmasını amaçlar.** Çatışma ortamının, doğal olarak kazanılmış haklardan feragat ederek daha büyük bir erke devri ile sonlanabileceğini savunur. Böylece herkesin temel hakkının korunacağı görüşündedir. Hobbes'un görüşüne göre devletin ortaya çıkmasını sağlayan sözleşme ile insanlar, tüm tehlikelere karşı can ve mal güvenliklerini sağlama almış olurlar.

Locke: Bir yönetici, otoritesini yönettiği insanların rızasına borçludur. Yöneticinin otoritesi mutlak değildir ve karşılıklı itimat ile toplumsal sözleşme oluşturulmuştur. İktidar, kaynağını buna ve bu sürece borçludur

Kişiler

İbn Haldun

İbn Haldun[a] (Arapça: ابن خلدون 27 Mayıs 1332, Tunus – 19 Mart 1406, Kahire), modern tarih yazımının, sosyolojinin ve iktisatın öncülerinden kabul edilen 14. yüzyıl düşünürü, devlet adamı ve tarihçisi. Ayrıca İslam aleminde Liberalizm ilkelerini kitaplarında bulunduran ilk Müslüman düşünür. Köklü bir aileden geldiği için iyi bir eğitim aldı. Tunus ve Fas'ta devlet görevlerinde bulunduktan sonra Gırnata ve Mısır'da çalıştı. Kuzey Afrika'nın o dönem istikrarsız ve entrikalarla dolu siyasal yaşamı 2 yıl hapiste yatmasına neden oldu. Bedevi kabilelerini çok iyi tanımasından dolayı aranan bir devlet adamı ve danışman oldu. Mısır'da 6 defa Maliki kadılığı yaptı. Şam'ı işgal eden Timur ile görüşmesi bir fatih ile bir bilginin ilginç buluşması olarak tarihe geçti.

Siyasal yaşamdan çekildiği dönemlerde adını tarihe geçiren 7 ciltlik dünya tarihi Kitâbu'l-İber ve onun giriş kitabı olarak düşündüğü **Mukaddime**'yi yazdı. Eseri, Arap dünyasında etki yaratmasa da Osmanlı tarih anlayışını derinden etkiledi. Başta Katip Çelebi, Naima ve Ahmet Cevdet Paşa olmak üzere Osmanlı tarihçileri Osmanlı Devleti'nin yükseliş ve çöküşünü pek çok defa onun teorileriyle analiz etti. Arap dünyasında yeniden keşfedilmesi ancak Arap milliyetçiliğinin gelişmeye başlaması ile oldu. 19. yüzyıldan itibaren ise Avrupalı tarihçiler tarafından keşfedildi ve eserleri büyük takdir gördü. Öyle ki Toynbee, aradan geçen yüzyıllardan sonra onun için şöyle dedi: "*Herhangi bir zamanda, herhangi bir ülkede, herhangi bir zihin tarafından yaratılmış en büyük tarih felsefesinin sahibi*".

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0bn_Haldun

Thomas Hobbes

Thomas Hobbes, (5 Nisan 1588 - 4 Aralık 1679) **felsefede materyalizmi, etikte haz ahlakını, siyasette monarşiyi benimseyen** bir İngiliz filozoftur. En tanınmış eseri olan 1651 tarihli Leviathan, Batı siyaset felsefesinin izleyeceği yolu çizmiş ve baş ucu eseri olmuştur. Leviathan, Tevrat'ta geçen bir canavarın adıdır ve Hobbes'ta her şeye egemen olan devletin simgesidir. Bir siyaset felsefecisi olarak tanınsa da, tarih, geometri, etik ve genel felsefe gibi pek çok alanla ilgilenmiştir.

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Thomas_Hobbes

John Locke

John Locke (29 Ağustos 1632 – 28 Ekim 1704), İngiliz *klasik liberalizm* düşüncesinin öncüsü İngiliz filozof. Meşruti demokrasinin temel fikirlerini tutarlı bir şekilde toparlayabilen ilk yazardır.

17. yüzyılın en önemli düşünürlerinden biridir. Düşünce özgürlüğünü, insan eylemlerini akla göre düzenlemek anlayışını en geniş ölçüde yayan ilk düşünür olduğu için Avrupa'daki aydınlanma ve Akıl Çağı'nın gerçek kurucusu olarak kabul edilir. John Locke'a göre insan zihni doğuştan boş bir levhadır (tabula rasa). Daha sonra bu zihin deneyimle (tecrübe) birlikte dolar.

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/John_Locke